

OD REDAKCJI

Z przyjemnością prezentujemy Czytelnikom szósty tom studencko-doktoranckiego czasopisma „Tekstura. Rocznik Filologiczno-Kulturoznawczy”, którego tematem przewodnim jest CIAŁO I KULTURA. Problematyka cielesności jest tematem artykułów o prawach, marzeniach i oczekiwaniach kobiet ukazywanych w literaturze dawnej oraz współczesnej, jak również rozpatruje się ją w kontekście śmierci i metafizyki. Występuje jako motyw w wypowiedziach o dziełach sztuki wizualnej, traktujących o ciele jako znaku istnienia i składniku gry w teatrze życia społecznego. W końcu – marginalnie – pojawia się w refleksji nad wychowaniem i patriotyzmem.

Siedemnaście artykułów podejmujących powyższe tematy zostało zebranych w czterech działach. Pierwszy, zatytułowany CIAŁO: PŁEĆ PIĘKNA – dotyczący literatury poświęconej kobietom, otwiera tekst o bohaterkach *Balladyny* Juliusza Słowackiego i *Kasi z Heilbronn* Heinricha von Kleista. Jego autorka, Anna Milewska, skupia się na charakterystyce żeńskich postaci, jednocześnie analizując występujące w utworach elementy baśniowe.

Kolejny artykuł, autorstwa Patrycji Różańskiej, dotyczy *Krwawego chrztu* Dominika Magnuszewskiego. Tekst przedstawia kontrowersje związane z frenetycznością ciała rozpiętego między seksualnością a śmiercią. Dwa następne szkice obrazują społeczną sytuację kobiet, kolejno – w *Na skałach Calvados* Antoniego Sygietyńskiego oraz na przykładzie twórczości Elizy Orzeszkowej i Bolesława Prusa. To interesujące, uzupełniające się wypowiedzi na temat emancypacji.

Drugi dział nosi tytuł: CIAŁO: ŚMIERĆ I METAFIZYKA. Kamil Szczepanik, omawiając problematykę śmierci romantycznej, krytycznym okiem spogląda na wiersz Józefa Łapsińskiego *Nieznajomy*, odwołując się przy tym do twórczości Adama Mickiewicza. Jakub Osiński bada natomiast pomijaną dotąd problematykę tomu Kazimierza Wierzyńskiego pt. *Kurhany*, jaką jest

koncepcja romantycznej miłości z uwzględnieniem funkcji onirycznej i dyskursu cielesnego. Ciekawą propozycję analizy tomiku poetyckiego *W mroku gwiazd* przedstawia Artur Wiśniewski, charakteryzując wykładniki leksykalne budujące styl mistycznych wierszy Tadeusza Micińskiego i szukając zależności pomiędzy warstwą semantyczną a wykładnią utworów.

W trzecim dziale – CIAŁO I SZTUKI WIZUALNE, dominują rozważania na temat ciała w kontekście sztuk wizualnych. Szkice Jana Karowa, Pauliny Tchurzewskiej oraz Artura Eichhorsta łączy refleksja nad statusem ciała w kulturze i sztuce. Autorka artykułu pt. *Wymiary cielesności w kinie Michaela Hanekego* wskazuje na metody pracy austriackiego reżysera, które przez zaangażowanie ciała zwiększają wymiar performatywny filmu. Artur Eichhorst, powołując się na feministyczną teorię Laury Mulvy, analizuje dzieła filmowe czeskiej reżyserki Věry Chytilovej. Jan Karow zaś, w szkicu *Kategoria płci w spektaklu Murzyni Jeana Geneta w reżyserii Igi Gańczarczyk w Teatrze Polskim im. Hieronima Konieczki w Bydgoszczy*, przedstawia sposoby wykorzystania zjawiska płci kulturowej i jej performatywnego charakteru w pomysłowej inscenizacji francuskiego dramatu, który opiera się na założeniu, by we wszystkich rolach obsadzić kobiety.

Filmowe rozważania kontynuuje Piotr Buratyński, omawiający zmagania nowego kina Francji, polegające na określeniu własnej tożsamości i stosunku do ugruntowanego kanonu. Autor podkreśla, że wskazany problem towarzyszy francuskim twórcom już od czasów Nowej Fali, co tylko podkreśla jego wagę.

Miłośników gier (choć nie tylko) z pewnością zainteresuje praca Barbary Nowakowskiej – analiza serii *Mortal Kombat*, w której wskazuje najbardziej charakterystyczne cechy kontrowersyjnej gry, w tym proces fragmentyzacji ciała, świadczące o jej wyjątkowości, przekładającej się na ogromną popularność. Autorka omawia także tło kulturowe towarzyszące serii, które również przyczyniło się do jej sukcesu.

Ostatni dział nosi przewrotny tytuł – POZA CIAŁEM: PATRIOTYZM I WYCHOWANIE, gdyż dotyczy bardziej spraw duchowych i ideowych, związanych z kwestiami pedagogicznymi i rozważaniami nad źródłami polskiego patriotyzmu. Przedmiotem artykułu Łukasza Lipińskiego, otwierającego dział, jest zagadnienie greckiej etnogenezy Polaków w pismach Stanisława Orzechowskiego, z uwzględnieniem wymiaru dydaktycznego zjawiska, który jednocześnie legitymizował obyczajowość szlachecką.

W kolejnym studium Marta Baszewska omawia topos więźnia, koncentrując się na konkretnym przykładzie – wierszu Michała Budzyńskiego *Wię-*

zień samotny. Utwór jest naznaczony więziennymi doświadczeniami poety, ale również dobrze oddaje cechy charakterystyczne dla literatury swojego czasu, dlatego też autorka zdecydowała się na omówienie go w szerszym kontekście.

Kolejny tekst – Kamila Szczepanika, dotyczy noweli Adolfa Dygasińskiego *Bracia Tatarzy*. Autor wskazuje na pedagogiczne walory literatury, która dla nauczyciela-literata jest doskonałą okazją do przekazywania wartościowych postaw wychowawczych.

Część dotyczącą literatury kończy praca Roksany Sitniewskiej, szczegółowo omawiająca przejawy folkloru dziecięcego w dwóch powieściach reportażowych Janusza Korczaka: *Moški, Joski i Srule* i *Józki, Jaśki i Franki*.

Intrygujące uzupełnienie omawianej części stanowi tekst *Muzeum w dobie Internetu. Recenzja Wirtualnego Muzeum Powstania Warszawskiego*, który przynosi pytanie, czy wirtualne zwiedzanie ma szansę stać się alternatywą dla tradycyjnych odwiedzin w ośrodkach muzealnych. Autorka artykułu, Dagmara Miałkowska, skupia się przede wszystkim na witrynie internetowej <http://www.1944.pl/>, prezentującej ekspozycję Muzeum Powstania Warszawskiego oraz inne materiały interaktywne związane z wydarzeniami 1944 roku.

Oddając w ręce Czytelników najnowszy numer „Tekstury”, mamy nadzieję, że zamieszczone w nim artykuły okażą się nie tylko interesującą lekturą, ale także inspiracją do własnych badań literaturo- i kulturoznawczych.

